

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”
(для спеціалістів)

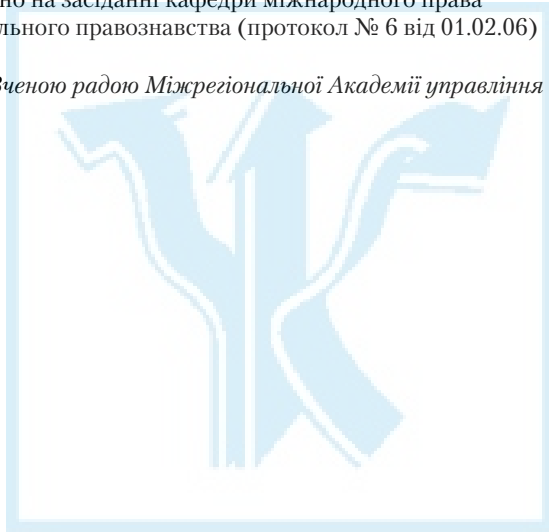
МАУП

Київ 2006

Підготовлено старшим викладачем кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *О. М. Кісілевич*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 6 від 01.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кісілевич О. М. Навчальна програма дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2006. — 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна економіка України передбачає активні зовнішньоекономічні зв'язки суб'єктів підприємницької діяльності. Це є необхідною умовою міжнародної економічної співпраці України та її інтеграції у світову економіку. Інтеграція у світове господарство дасть змогу нашій державі залучити у свою економіку новітні промислові технології та реалізувати експортні можливості вітчизняного виробництва. Цьому процесу має сприяти зовнішньоекономічна політика як на мікро- так і на макрорівнях. Основою державної політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності є її економічна необхідність і правовий механізм регулювання зовнішньоторговельних відносин. Роль такого регулювання зростає відповідно із входженням України до регіональних інтеграційних об'єднань і міжнародних економічних організацій.

У цьому зв'язку в Україні прийнято багато нормативних актів. Склалася певна законодавча система щодо зовнішньоекономічної діяльності: 1) спеціальних законодавчих актів про зовнішньоекономічну діяльність; 2) комплексних законодавчих актів, норми яких регулюють зовнішньоекономічні відносини; 3) актів інших галузей законодавства, окремі норми яких регулюють також зовнішньоекономічні відносини. Тобто можна говорити про формування нової галузі законодавства — зовнішньоекономічної.

Програма курсу “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” передбачає вивчення загальних положень зовнішньоекономічного права (поняття, предмет, методи й джерела права) і його окремих інститутів.

Мета викладання курсу “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” — дати студентам систему знань про зовнішньоекономічне право, яке регулює суспільні відносини, що виникають при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, ознайомити їх із законодавчими актами України та міжнародно-правовими актами, що регулюють зовнішньоекономічні відносини, та практикою їх застосування, а також ознайомити із системою органів, принципами й методами регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Студент повинен уміти аналізувати та тлумачити правові норми, що регулюють зовнішньоекономічні відносини; реалізувати здобуті знання на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва змістових модулів і тем
	Змістовий модуль 1. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності
1	Система правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни
2	Державне та недержавне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
3	Тарифний і нетарифний методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності
4	Міжнародні торговельні угоди та їх підготовка
	Змістовий модуль 2. Особливості та умови зовнішньоекономічних договорів та правове регулювання розв’язання зовнішньоекономічних суперечок
5	Правове регулювання окремих зовнішньоекономічних операцій
6	Платіжно-розрахункові правовідносини в зовнішньоекономічній діяльності
7	Порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів
8	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності у спеціальних економічних зонах (СЕЗ)
Разом годин: 81	

ЗМІСТ
дисципліни
“ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Система правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни

Сучасні тенденції розвитку всесвітньо-господарських зв’язків. Розвиток світової економіки та її особливості на сучасному етапі:

підвищення ролі транснаціональних корпорацій, транснаціональних інвестиційних фондів, розвиток вільних економічних зон. Всесвітньо-господарські центри світової торгівлі.

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічні відносини як предмет правового регулювання. Предмет і сутність правового регулювання ЗЕД. Національний і міжнародний рівні регулювання зовнішньоекономічних відносин. Загальна характеристика методів правового регулювання міжнародних економічних відносин. Принципи правового регулювання зовнішньоекономічних відносин та їх співвідношення із спеціальними принципами міжнародного економічного права. Регулювання ЗЕД міжнародними організаціями. Діяльність Всесвітньої торговельної організації (ГАТТ/СОТ), її завдання й функції. Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин Європейського Союзу.

Джерела правового регулювання ЗЕД: внутрішнє (національне) законодавство, міжнародно-правові акти, звичаї у міжнародній торговельній практиці, судові рішення. Основні міжнародно-правові акти у сфері правового регулювання ЗЕД. Питання уніфікації зовнішньоекономічного законодавства України з іншими законодавчими системами (ЄС, СОТ).

Види ЗЕД. Структура ЗЕД та її елементи. Право на здійснення ЗЕД та механізм його реалізації в Україні. Правові режими зовнішньоекономічної діяльності. Класифікація суб'єктів ЗЕД. Поняття правовідносин з іноземними суб'єктами ЗЕД. Правовий статус іноземних господарських суб'єктів в Україні. Правовий статус українських господарських суб'єктів за кордоном.

Література [1–84; 87–89; 91; 92; 95; 96; 98; 101–106]

Тема 2. Державне та недержавне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Дві тенденції щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності: лібералізація та протекціонізм. Одностороннє, двостороннє та багатостороннє державне регулювання ЗЕД.

Система органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Повноваження органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Верховної Ради України, Президента та Уряду України, Національного банку України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної митної

служби України, Антимонопольного комітету України, Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі. Інші державні органи регулювання ЗЕД: Митно-тарифна рада України, Управління ЗЕД обласної, Севастопольської міської державної адміністрації, Державна служба експортного контролю, Відділ експортного контролю, Постійна комісія з питань погодження зовнішньоекономічних контрактів на здійснення експортних операцій з металобрухтом, Державна санітарно-епідеміологічна служба України тощо. Особливості сучасного державного регулювання ЗЕД в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері регулювання ЗЕД.

Правові засади митної справи в Україні. Законодавче регулювання митної справи. Система митних органів в Україні та їх повноваження при здійсненні управління митною справою. Облік об'єктів ЗЕД у митних органах України.

Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: товарні, фондові, валютні біржі, торговельні палати, асоціації, спілки та інші організації координаційного типу.

Література [1–56; 81; 83; 84; 87; 88; 91; 95; 96; 98]

Тема 3. Тарифний і нетарифний методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Використання тарифного захисту в національній економіці. Ефективність застосування митно-тарифних засобів регулювання ЗЕД. Митні режими. Митне законодавство та його основні положення. Поняття митних тарифів і платежів. Мито та митна квота як основні інструменти тарифного регулювання ЗЕД. Вплив митно-тарифних засобів регулювання на зовнішньоекономічну діяльність. Зміст національної економіки згідно з ГАТТ/СОТ. Політика ГАТТ/СОТ щодо тарифного регулювання міжнародних торговельних відносин.

Структура митного тарифу в різних країнах світу. Класифікація міжнародних товарних номенклатур. Структура митного тарифу України. Поняття, суть та призначення єдиного митного тарифу України. Класифікація мита за напрямком товару, за методикою нарахування, залежно від країни походження товару, за характером свого походження, за економічним змістом. Митна вартість та методи її визначення. Правові умови звільнення від сплати мита. Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил. Особливості митно-тарифного регулювання імпорتنих операцій у США. Загальна характеристика правового регулювання митних відносин в ЄС.

Нетарифне регулювання ЗЕД та дозвільна система України. Класифікація методів нетарифного регулювання. Кількісні інструменти нетарифного регулювання ЗЕД: ліцензування, квотування, “добровільні обмеження”. Види ліцензій та порядок їх видачі в Україні. Види квот. Правовий режим квотування та ліцензування імпорту та експорту товарів, робіт та послуг в Україні. Приховані інструменти нетарифного регулювання ЗЕД: державні закупки, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, технічні бар’єри, податки й збори тощо. Фінансові інструменти нетарифного регулювання ЗЕД: субсидії, кредитування, демпінг тощо. Правове забезпечення фінансових інструментів нетарифного регулювання ЗЕД. Політика ЄС та ГАТТ/СОТ щодо нетарифного регулювання міжнародних торговельних відносин.

Література [2; 7; 9; 12; 13; 19; 22; 29; 31; 39; 44–46; 48–52; 55–57; 63; 68; 88; 90; 93; 95–99; 101]

Тема 4. Міжнародні торговельні угоди та їх підготовка

Поняття та функції зовнішньоекономічного договору (контракту). Нормативно-правове забезпечення укладення й виконання зовнішньоекономічного договору (контракту). Класифікація міжнародних комерційних операцій за спрямуванням товару, ступенем готовності продукції, організаційною формою. Особливості укладення зовнішньоекономічних контрактів. Форма і зміст зовнішньоекономічного договору (контракту). Порядок підписання зовнішньоекономічного договору. Облік та реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів) за законодавством України.

Загальна характеристика положень Конвенції ООН про договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Форма контракту міжнародної купівлі-продажу. Зміст зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу. Базисні умови постачання товару. Правило переходу ризику у зв’язку з утратою чи пошкодженням товару. Поняття та склад збитків у зв’язку з порушенням та розірванням угоди, вимоги щодо їх відшкодування. Підстави звільнення від відповідальності за Конвенцією ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1980 р.).

Міжнародні зустрічні операції: поняття й значення. Форми зустрічної торгівлі. Зобов’язання продавця за угодою. Заходи правового захисту у випадку порушення угоди продавцем.

Форми й особливості ділового спілкування. Принципи встановлення ділових відносин при веденні переговорів, основні етапи і тактичні засоби. Психологічні аспекти організації ділового спілкування. Аналіз особистих характеристик ділових партнерів як засіб правильного вибору тактики переговорів та національні особливості ділових партнерів.

Література [4; 7; 20; 23; 28; 38–40; 42; 47; 49; 51; 56–59; 63; 66; 69; 70–73; 88; 94–98]

Змістовий модуль 2. Особливості та умови зовнішньоекономічних договорів та правове регулювання розв'язання зовнішньоекономічних суперечок

Тема 5. Правове регулювання окремих зовнішньоекономічних операцій

Правовий режим та порядок здійснення бартерних (товарообмінних) операцій. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною.

Кооперативне співробітництво в зовнішньоекономічній діяльності та правова форма його здійснення. Зовнішньоекономічні операції з надання послуг (посередництво, консигнації). Правове регулювання договору франчайзингу. Консультативний інженеринг: поняття та особливості. Ліцензійні угоди.

Поняття оренди та лізингу. Міжнародно-правове регулювання лізингу. Основні положення законодавчих актів України щодо оренди й лізингу. Правовий режим оперативного лізингу. Правовий режим фінансового лізингу. Договір міжнародного лізингу та його істотні умови.

Поняття міжнародних перевезень та їх види. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень. Правове регулювання перевезень вантажів автомобільним, залізничним, водним та повітряним транспортом. Поняття та види договорів про міжнародні перевезення вантажів, їх правове регулювання. Вибір виду транспорту; вид вантажу; відстань і маршрут перевезення. Транспортно-експедиторські підприємства та послуги, які вони надають. Підготовка вантажу до відправки. Транспортно-експедиторська документація.

Поняття міжнародного інвестування та його види. Види міжнародних інвестицій та форми їх реалізації. Міжнародно-правові акти щодо інвестування. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні. Гарантії здійснення іноземного інвестування в Україні. Правові підстави інвестування за межі України. Міжнародно-правовий захист іноземних інвестицій.

Поняття зовнішньоторговельного посередництва. Вибір посередника. Класифікація міжнародних посередників. Угоди із зовнішньоторговельними посередниками. Права посередників та їх види. Угода про виключний продаж товарів. Консигнація як різновид угоди комісії. Особливості агентської угоди та її умови. Угоди з брокерами, їх завдання й особливості.

Література [3–56; 58–60; 63; 64; 67; 71–73; 75; 78; 79; 88; 97; 101]

Тема 6. Платіжно-розрахункові правовідносини в зовнішньоекономічній діяльності

Поняття та основне завдання міжнародних розрахунків. Основні відмінності міжнародних розрахунків від національних. Суб'єкти міжнародних розрахунків. Правове забезпечення платіжно-розрахункових відносин у зовнішньоекономічній діяльності.

Види платежу: платіж готівкою, авансовий та у кредит. Інструменти міжнародних розрахунків. Форми розрахунків у міжнародній торговій практиці. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні. Фінансові ризики: кредитний, валютний, зміни процентної ставки, ризик рефінансування, пов'язані з оплатою. Способи уникнення фінансових ризиків. Валютне та мультивалютне застереження. Хеджування як один із способів уникнення фінансових ризиків. Види хеджування. Факторинг та форфейтинг у зовнішньоекономічній діяльності. Правові гарантії розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.

Документи по платіжно-банківським операціям.

Поняття валюти і валютних операцій. Валютне регулювання в Україні. Операції купівлі-продажу іноземної валюти готівкою в Україні. Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті в банках України та за кордоном. Порядок переміщення валюти через митний кордон. Відповідальність за порушення порядку валютних операцій.

Література [6; 7; 19; 25; 32; 38; 40–43; 52; 61; 65; 74; 76; 85; 94; 97; 98; 100; 101]

Тема 7. Порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів

Поняття заходів забезпечення виконання угод. Класифікація заходів забезпечення виконання угод у міжнародній комерційній практиці. Примусовий порядок виконання угод.

Міжнародно-правове регулювання розгляду зовнішньоекономічних спорів. Загальна характеристика договорів про допомогу в цивільних, сімейних і кримінальних справах. Законодавче забезпечення розгляду зовнішньоекономічних спорів в Україні.

Поняття міжнародного комерційного арбітражу як інструменту вирішення зовнішньоекономічних спорів. Компетенція Міжнародного комерційного арбітражного суду та Морської арбітражної комісії при ТПП України. Порядок розгляду спорів Міжнародним комерційним арбітражним судом та Морською арбітражною комісією при ТПП України.

Література [38–40; 44; 54; 95; 97; 98; 101]

Тема 8. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності у спеціальних економічних зонах (СЕЗ)

Поняття та види спеціальних правових режимів у ЗЕД. Поняття спеціальної (вільної) економічної зони. Мета створення вільної економічної зони. Правовий статус вільних економічних зон. Класифікація сучасних економічних зон.

Концепції розвитку сучасних економічних зон та їх особливості. Політика Європейського Союзу щодо створення та правових режимів у СЕЗ.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності у СЕЗ, їх права та обов'язки.

Правове регулювання спеціальних економічних зон в Україні. Типи СЕЗ і порядок їх створення в Україні. Порядок ліквідації СЕЗ в Україні. Органи управління в СЕЗ.

Офшорні зони: поняття та специфіка. Види офшорних зон. Політика Європейського Союзу щодо створення та існування офшорних зон.

Правовий режим виключної (морської) економічної зони України.

Література [3–18; 38; 40; 51; 62; 70; 77; 80; 86; 91; 94]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Види ЗЕД, їх загальна характеристика.
2. Основні види посередницьких операцій.
3. Принципи і правові режими ЗЕД.
4. Органи державного і місцевого регулювання ЗЕД в Україні.
5. Недержавне регулювання ЗЕД в Україні та за кордоном.
6. Національний і міжнародний рівні регулювання зовнішньоекономічних відносин.
7. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
8. Нетарифне регулювання ЗЕД в Україні, загальна характеристика.
9. Фінансові методи торговельної політики в ЗЕД України.
10. Кількісні обмеження регулювання ЗЕД в Україні.
11. Порядок та умови застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну.
12. Митна вартість товару, методи її визначення.
13. Функції довідників фірм для пошуку інформації.
14. Види зовнішньоекономічних операцій.
15. Вимоги до змісту зовнішньоекономічного договору (контракту) в Україні.
16. Характерні риси зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу.
17. Операції з давальницькою сировиною в Україні.
18. Порядок здійснення бартерних операцій в Україні.
19. Класифікація і загальна характеристика умов "Інкотермс-2000" щодо обов'язків продавця.
20. Класифікація і загальна характеристика умов "Інкотермс-2000" щодо доставки товару до місця призначення.
21. Захисні застереження в зовнішньоекономічних договорах (контрактах).
22. Форс-мажорні обставини за зовнішньоекономічними договорами.
23. Види та порядок розрахунків за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).
24. Орендні операції та їх види. Обов'язки сторін за орендною угодою.
25. Умови лізингових контрактів.
26. Види посередницьких операцій — дилерські, комісійні та угоди-доручення.

27. Основні етапи і тактичні засоби ведення ділових переговорів.
28. Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності у спеціальних економічних зонах.
29. Відповідальність у ЗЕД: види та загальна характеристика.
30. Порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сучасні тенденції розвитку всесвітньо-господарських зв'язків.
2. Поняття суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності України.
3. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності та механізми його реалізації.
4. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Значення міжнародного публічного та міжнародного приватного права в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.
6. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
7. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
8. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
9. Види зовнішньоекономічної діяльності.
10. Зовнішньоекономічна політика України.
11. Правове регулювання зовнішньоекономічних операцій при здійсненні ЗЕД.
12. Правові режими в зовнішньоекономічній діяльності.
13. Митно-тарифні засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
14. Облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності митними органами України.
15. Правові засади тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД в Україні.
16. Основні завдання митного тарифу України.
17. Методи визначення митної вартості товару.
18. Правові умови звільнення від сплати мита.
19. Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил.
20. Класифікація мита.
21. Антидемпінгове мито в зовнішньоекономічній діяльності.
22. Інструменти нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

23. Правовий режим квотування та ліцензування імпорту та експорту.
24. Види ліцензій, які видаються для експорту/імпорту товарів.
25. Види квот, які встановлюються на експорт/імпорт товарів.
26. Фінансові та приховані інструменти тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
27. Особливості митно-тарифного регулювання імпортних операцій у ЄС.
28. Особливості митно-тарифного регулювання імпортних операцій у СНД.
29. Діяльність Світової організації торгівлі у сфері застосування тарифних і нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічних операцій.
30. Діяльність Ради митного співробітництва.
31. Поняття міжнародної торговельної угоди за законодавством України.
32. Загальна характеристика правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів в Україні.
33. Конвенція ООН 1980 р. про угоди міжнародної купівлі-продажу товарів.
34. Сфера дії Віденської конвенції 1980 р. про договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
35. Укладення договору купівлі-продажу в зовнішньоекономічній діяльності.
36. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА).
37. Класифікація зовнішньоекономічних операцій.
38. Зустрічна торгівля в зовнішньоекономічній діяльності.
39. Загальна характеристика торгівлі послугами в зовнішньоекономічній діяльності.
40. Облік (реєстрація) зовнішньоекономічних договорів.
41. Умови укладення зовнішньоторговельного контракту.
42. Форма контракту міжнародної купівлі-продажу товарів.
43. Права та обов'язки сторін зовнішньоекономічного контракту купівлі-продажу.
44. Встановлення кількості та якості товару за міжнародним договором купівлі-продажу товарів.
45. Встановлення ціни в міжнародному договорі купівлі-продажу товарів.

46. Особливості договору франчайзингу в зовнішньоекономічній діяльності.
47. Договір про консультативний інжиніринг.
48. Особливості ліцензійної угоди в зовнішньоекономічній діяльності.
49. Лізинг як зовнішньоекономічна угода (поняття та види).
50. Види лізингу в зовнішньоекономічній діяльності.
51. Особливості міжнародного лізингу.
52. Поняття та види заходів правового забезпечення виконання міжнародних торговельних угод.
53. Транспортні умови зовнішньоекономічних договорів-контрактів.
54. Базисні умови поставки товару (ІНКОТЕРМС).
55. Правове регулювання експортно-імпортних операцій в Україні.
56. Міжнародні транспортні перевезення та їх особливості.
57. Міжнародні морські торговельні перевезення.
58. Міжнародні залізничні торговельні перевезення.
59. Міжнародні повітряні торговельні перевезення.
60. Комерційні та транспортні документи по зовнішньоторговельній угоді.
61. Митні документи по зовнішньоекономічній угоді.
62. Зовнішньоторговельне посередництво: поняття, завдання і види.
63. Особливості дистрибуторського та дилерського контракту в зовнішньоекономічній діяльності.
64. Особливості агентського договору в зовнішньоекономічній діяльності.
65. Консигнаторські договори в зовнішньоекономічній діяльності.
66. Особливості вибору торговельного посередника.
67. Діяльність ГАТТ/СОР, її завдання і функції.
68. Торговельна політика ЮНКТАД.
69. Торговельна політика ЄС.
70. Поняття розрахунків за зовнішньоекономічними договорами та джерела їх правового регулювання.
71. Види платежів у зовнішньоекономічній діяльності.
72. Інструменти розрахунків за зовнішньоекономічними угодами.
73. Векселі як один з інструментів розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
74. Чеки в зовнішньоекономічній діяльності.
75. Форми розрахунків за зовнішньоекономічними угодами.

76. Поняття та види акредитивів у зовнішньоекономічній діяльності.
77. Поняття та види інкасо в зовнішньоекономічній діяльності.
78. Страхування валютних ризиків у зовнішньоторговельних угодах.
79. Види валютних застережень у зовнішньоекономічних договорах.
80. Хеджування як один із способів страхування валютного ризику.
81. Факторинг і форфейтинг у зовнішньоекономічній діяльності.
82. Валютне регулювання в Україні.
83. Міжнародна класифікація сучасних економічних зон.
84. Правовий статус вільних економічних зон.
85. Види правових режимів у вільних економічних зонах.
86. Особливості правового регулювання офшорних зон як одного з різновидів вільних економічних зон.
87. Офшорний бізнес та іноземні інвестиції.
88. Правове регулювання режиму вільних економічних зон в Україні.
89. Правовий статус виключної (морської) економічної зони.
90. Перспективи подальшого розвитку вільних економічних зон в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція* України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР України). — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. *Митний кодекс* України // Уряд. кур'єр. — 2002. — 14 серп.
3. Закон України “Про підприємництво” // ВВР України. — 1991. — № 14. — Ст. 168.
4. Закон України “Про власність” // ВВР України. — 1991. — № 20. — Ст. 249; 1992. — № 38. — Ст. 562.
5. Закон України “Про підприємства в Україні” // ВВР України. — 1991. — № 24. — Ст. 272; 1992. — № 17. — Ст. 209.
6. Закон України “Про банки і банківську діяльність” // ВВР України. — 2001. — № 5. — Ст. 30.
7. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” // ВВР УРСР. — 1991. — № 29. — Ст. 377.
8. Закон України “Про цінні папери і фондову біржу” // ВВР УРСР. — 1991. — № 38. — Ст. 508.

9. Закон України “Про дію міжнародних договорів на території України” // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 616.
10. Закон України “Про захист іноземних інвестицій в Україні” // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.
11. Закон України “Про інвестиційну діяльність” // ВВР України. — 1991. — № 17. — Ст. 646; 1992. — № 10. — Ст. 138.
12. Закон України “Про Єдиний митний тариф” від 5 лютого 1992 р. № 2097-ХІІ.
13. Закон України “Про Митний тариф України” від 5 квітня 2001 р. № 2371-ІІІ.
14. Закон України “Про господарські товариства” // ВВР України. — 1991. — № 49. — Ст. 682.
15. Закон України “Про концесії” // Голос України. — 1999. — 7 верес.
16. Закон України “Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг” // ВВР України. — 2000.
17. Закон України “Про промислово-фінансові групи в Україні” // ВВР України. — 1996. — № 23. — Ст. 88.
18. Закон України “Про загальні засади створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” // ВВР України. — 1992. — № 50. — Ст. 676.
19. Декрет КМУ “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19.02.93 № 15–93 // ВВР України. — 1993. — № 17. — ст. 184.
20. Постанова Верховної Ради України “Про перелік видів майна, яке не може знаходитися у власності громадян, громадських об’єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України” // ВВР України. — 1992. — № 35. — Ст. 517.
21. Постанова КМУ “Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 29.04.99 № 756.
22. Постанова КМУ “Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню у 2002 році” від 18.12.01 № 1703.
23. Венская Конвенция ООН о договорах международной купли-продажи товаров от 01.01.80.
24. Гамбургская Конвенция о морской перевозке грузов 1978 г.

25. *Єдинообразний закон о чеках*. Приложение 1 к Женевской конвенции, устанавливающей Единый закон о чеках 1931 г.
26. *Конвенция о международном финансовом лизинге* 1988 г.
27. *Конвенция о правовой помощи стран СНГ* от 23.01.93.
28. *Міжнародні правила з тлумачення термінів “ІНКОТЕРМС”* (редакція 2000 р.).
29. *Рішення про правила визначення країни походження товарів від 24.09.93*, ухвалене Радою глав урядів СНД.
30. *Угода про міжнародне залізничне вантажне повідомлення в СЕВ (СМГС)*.
31. *Угода про партнерство та співробітництво*. Повний текст угоди, підписаної між Європейським Союзом та Україною в Люксембурзі 16 червня 1994 року.
32. *Уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів від 01.10.83*.
33. *Уніфіковані правила по інкасо* (ред. 1978 р., 1995 р.).
34. *Вашингтонська конвенція 1965 р. “Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами”* // Українська інвестиційна газета. — 2000. — 16 трав.
35. *Богатырев А. Г.* Инвестиционное право. — М.: Российское право, 1992.— 272 с.
36. *Богуславский М. М.* Правовое положение иностранных инвестиций. — М., 1993. — 176 с.
37. *Вінник О. М.* Інвестиційне право: Навч. посіб. — К., 2000. — 264 с.
38. *Кох Х., Магнус У., Винклер фон Моренфельс П.* Международное частное право и сравнительное правоведение / Пер. с нем. д-ра юрид. наук Ю. М. Юмашева. — М.: Междунар. отношения, 2001. — 480 с.
39. *Курс международного торгового права* / А. Тынель, Я. Функ, В. Хвалей. — Минск: Амалфея, 1999.
40. *Международное частное право: Учеб. пособие* / Сост. Д. В. Задыхайло. — Харьков: Фирма “Консум”, 1998. — 75 с.
41. *Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник* / Под ред. Л. Н. Красавиной. — М.: Финансы и статистика, 1994. — 592 с.
42. *Михайлов Д. М.* Внешнеторговый контракт: Учеб. пособие. — М.: Закон и право; ЮНИТИ, 1997. — 183 с.

43. *Міжнародні валютно-кредитні відносини: Підручник / А. С. Філіпенко, В. І. Мазуренко, В. Д. Сікора та ін.; За ред. А. С. Філіпенка. — К.: Либідь, 1997. — 208 с.*
44. *Осика С. Г., Коновалов В. В., Осика А. С. Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи. — К.: УАЗТ, 2000. — 397 с. — (Сер. Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів.)*
45. *Осика С. Г., Пятницький В. Т., Оніщук О. В., Осика А. С., Штефанюк О. В. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ. — К.: УАЗТ, 2000. — 336 с. — (Сер. Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів.)*
46. *Осика С. Г., Пятницький В. Т., Осика А. С. Генеральна угода з тарифів та торгівлі як основа універсального міжнародно-правового регулювання світової торгівлі. — К.: УАЗТ, 1999. — 204 с. — (Сер. Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів.)*
47. *Основные институты гражданского права зарубежных стран. Сравнительно-правовое исследование / В. В. Залесский (рук. авт. кол., д-р юрид. наук). — М.: НОРМА, 1999. — 648 с.*
48. *Право Европейского Союза: правовое регулирование торгового оборота: Учеб. пособие / Под ред. проф. В. В. Безбаха, доц. А. Я. Капустина, проф. В. К. Пучинского. — М.: ЗЕРЦАЛО, 1999. — 400 с.*
49. *Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / Г. О. Анцелевич, В. О. Голубєва, Т. В. Злуніцина та ін.; За заг. ред. О. Х. Юлдашева. — К.: МАУП, 2005. — 272 с.*
50. *Прокушев Е. Ф., Матвеева О. П. Лицензирование экспорта и импорта товаров: Учеб.-практ. пособие. — М.: ИВЦ “Маркетинг”, 2000. — 136 с.*
51. *Факсам Р. Х., Гордон М. У., Спаногл Дж. А. Международные сделки: Краткий курс: Учеб. пособие: Пер. с англ. — М.: Издат. корпорация “Логос”, 1996. — 528 с.*
52. *Фомичев В. И. Международная торговля: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 1998.*
53. *Цивільне право: Підручник / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — К.: Юрінком Інтер, 2000. — Кн. 1. — 854 с.*

54. *Цірат Г. А.* Міжнародний комерційний арбітраж: Навч. посіб. — Істина, 2002.
55. *Шишаев А. И.* Регулирование международной торговли товарами. — М.: Центр экономики и маркетинга. — 1998. — 174 с.
56. *Шмиттгофф К. М.* Экспорт: право и практика международной торговли. — М.: Юрид. лит., 1993. — 512 с.

Додаткова

57. *Барселонська* конвенція 1921 року про свободу транзиту.
58. *Брюссельська* конвенція об унифікації деяких правил коносаментів 1924 г. і Протокол до неї 1968 г.
59. *Варшавська* Конвенція про повітряний перевіз 1929 г., доповнена Гаагським Протоколом 1955 г. і Гватемальським Протоколом 1971 г.
60. *Вашингтонський* Договір про патентну кооперацію 1971 г.
61. *Довідка* про вексельне законодавство держав світу (З інструкції “Про порядок проведення банківських операцій по міжнародних розрахунках” Внешторгбанка СРСР. 1985 р.).
62. *Європейська* Конвенція про міжнародний арбітраж 1961 г.
63. *Конвенція* про договори міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом 1956 г.
64. *Конвенція* про міжнародний факторинг 1988 г.
65. *Конвенція* про міжнародні переводні і міжнародні прості векселі 1988 г.
66. *Конвенція* про право, застосовне до договорів міжнародної куплі-продажу товарів 1985 г.
67. *Конвенція* про представництво в міжнародній куплі-продажі товарів 1983 г.
68. *Конвенція* про унифікацію номенклатури митних тарифів 1950 г. (Брюссельська схема митного тарифу).
69. *Конвенція* ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів 1980 г.
70. *Конвенція* ООН про іскову давність в міжнародній куплі-продажі товарів 1974 г.
71. *Конвенція* про міжнародні залізничні перевезення (КОТИФ).
72. *Конвенція* МДП 1959 р. у редакції від 14 листопада 1975 р.
73. *Конвенція* ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24.05.80, Женева.

74. *Конвенція про гербовий збір щодо чеків від 19.03.31.*
75. *Конвенція про договір міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом (КДГГ) від 1956 р.*
76. *Конвенція про розв'язання деяких колізій законів щодо чеків від 19.03.31.*
77. *Нью-Йоркская Конвенция о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений 1958 г.*
78. *Парижская конвенция по охране промышленной собственности 1883 г.*
79. *Конвенція о защите прав инвестора // Українська інвестиційна газета. — 2000. — 16 трав.*
80. *Сеульская конвенция 1985 г. “Об учреждении Многостороннего Агентства по гарантиям инвестиций” // Международное частное право: Сб. нормативных документов. — М., 1994. — С. 555–595.*
81. *Гаврилюк О. В., Румянцев А. П. Економічна інтеграція у сучасному світі. — К.: Наук. думка, 1991. — 128 с.*
82. *Крупчан А. Д. Оспаривание решений международных арбитражных судов по национальному и международному законодательству // Международный коммерческий арбитраж в Украине: законодательство и практика / Под общ. ред. И. Г. Побирченко. — К.: Изд. дом “ИнЮре”, 2000. — С. 59.*
83. *Крылов Ю. Правотворческая деятельность международных организаций. — М.: Наука, 1988. — 170 с.*
84. *Международные организации системы ООН: Справочник / Сост. А. А. Титаренко. — М.: Междунар. отношения, 1990. — 192 с.*
85. *Международные правила расчетов: Сб. нормативных актов. — К.: Нац. банк Украины, 1993. — 128 с.*
86. *Международный коммерческий арбитраж. Закон Украины. Международные конвенции. Инкотермс 1990. — К.: ТПП Украины, 1995. — 200 с.*
87. *Международные экономические отношения: Учебник для вузов / В. Е. Рыбалкин, Ю. А. Щербанин, Л. В. Балдин и др.; Под ред. В. Е. Рыбалкина. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. — 503 с.*
88. *Мерезко А. А. Lex Mercatoria: Теория и принципы транснационального торгового права. — К.: Таксон, 1999. — 416 с.*

89. *Нешатаева Т. Н.* Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. — М.: Дело, 1999. — 272 с.
90. *Новітнє Українське законодавство по регулюванню проблем демпінгового, субсидіарного та масованого імпорту.* — К.: УАЗТ, 1999.
91. *Опришко В. Ф.* Міжнародне економічне право: Підручник. — К.: Либідь, 1995.
92. *Осика С. Г., Пятницький В. Т.* Світова організація торгівлі. — К.: “К.І.С.”, 2001. — 491 с.
93. *Осика С. Г. та ін.* Новітнє Українське законодавство по регулюванню проблем демпінгового, субсидіарного та масованого імпорту: Монографія. — К.: УАЗТ, 1999. — 112 с. — (Сер. Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів).
94. *Панов В. П.* Международное частное право: Схемы. Документы: Учеб. пособие. — М.: Право и Закон, 1996. — 208 с.
95. *Щербина В. С.* Господарське право України. Навч. посіб. — К.: Атіка, 1999. — 336 с.
96. *Результати* уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. — К.: Вимір. Секретаріат Міжвідомчої комісії з питань вступу України до СОТ, 1998. — 520 с.
97. *Розенберг Дж. М.* Международная торговля. Терминологический словарь. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 368 с.
98. *Семенов К. А.* Международные экономические отношения: Курс лекций. — М.: Гардарики, 1998. — 336 с.
99. *Система* світової торгівлі ГАТТ / СОТ в документах. — К.: УАЗТ, 2000. — 598 с. — (Сер. Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів).
100. *Фінансово-правовий* словник / Уклад. В. В. Безугла, О. Д. Василік, Л. К. Воронова та ін. — К., 1993. — 136 с.
101. *Хозяйственное* право: Учебник / Под ред. В. К. Мамутова. — К.: Юринком Интер, 2002. — 912 с.
102. *Циганкова Т. М., Гордеева Т. Ф.* Міжнародні організації. — К.: КНЕУ, 2001. — 340 с.
103. *Шатров В. П.* Международное экономическое право: Учеб. пособие. — М.: Изд-во УДН, 1990.

104. *Шумилов В. М.* Международное публичное экономическое право: Учеб. пособие. — М.: НИМП, 2001. — 288 с.
105. *Шумилов В. М.* Международное экономическое право: В 2 т. — М.: Издат.-консалтинговая компания “ДеКА”, 2002.
106. *Шумилов В. М.* Международное экономическое право: Учеб.-метод. пособие / Всероссийская академия внешней торговли. — М.: Издат.-консалтинговая компания “ДеКА”, 1999. — 400 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”	4
Зміст дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”	4
Теми контрольних робіт	11
Питання для самоконтролю.....	12
Список літератури.....	15

Зам. № ВКЦ-2648

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП